

Daň za ubytovanie

podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

Metodické usmernenie k poskytovateľom ubytovacích služieb cez digitálne platformy

Daň za ubytovanie

- fakultatívna miestna daň – obec ako miestne príslušný správca dane ju môže na svojom území zaviesť všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „VZN“).
- v zákone nie je stanovené zdaňovacie obdobie, pre obec to znamená, že daň môže zaviesť alebo úpravy (zrušenie dane, zmena sadzby dane a povinnosti platiteľa dane) vo VZN môže schvaľovať kedykoľvek v priebehu kalendárneho roku.
- táto daň sa nevyrubuje rozhodnutím, platiteľ dane ju odvádza obci podľa podmienok stanovených vo VZN.

Predmet dane - odplatné prechodné ubytovanie podľa § 754 až 759 Občianskeho zákonníka (zmluva o ubytovaní) v ubytovacom zariadení. Predmetom dane teda nie je ubytovanie, ktoré vzniklo na základe nájomnej zmluvy alebo iného právneho vzťahu.

Ubytovacie zariadenie je vymenované priamo v zákone. Ide o zariadenia, ktoré boli prevzaté z vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR o kategorizácii ubytovacích zariadení - hotel, motel, hotel, hostel, penzión, apartmánový dom, kúpeľný dom, liečebný dom, ubytovacie zariadenie prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební, turistická ubytovňa, chata, stavba na individuálnu rekreáciu, zrub, bungalov, kemping, minikemp, táborisko. Ubytovacie zariadenia v zákone sú doplnené aj o rodinný dom, byt v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v stavbe slúžiacej na viaceré účely. V jednej stavbe môže byť prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia dvoch alebo viacerých typov (napr. hotel a hostel), alebo viacerých typov pričom v jednom môžu byť fyzické osoby od dane oslobodené (napr. internát a hotel).

Daňovníkom je fyzická osoba (občan), ktorý sa v ubytovacom zariadení odplatne prechodne ubytuje, zákon explicitne neupravuje účel, na ktorý sa fyzická osoba v ubytovacom zariadení odplatne prechodne ubytuje (napr. turistický pobyt, biznis pobyt, kúpeľná starostlivosť, rekondičný, rehabilitačný alebo relaxačný pobyt, sprevádzanie pacienta rodinným príslušníkom a pod.).

Základ dane – počet dní (noci) odplatného prechodného ubytovania (prenocovaní). Daňovníkom je fyzická osoba aj vtedy, ak sa prechodne odplatne ubytuje, ale na ubytovacom zariadení sa cez noc fyzicky nezdržuje.

Sadzba dane – určená vo VZN na osobu a prenocovanie. Obec môže VZN ustanoviť rôzne sadzby dane v jednotlivých katastrálnych územiach obce alebo častiach obce (časť obce má vlastný názov; časť obce nemusí mať vlastné katastrálne územie).

Platiteľ dane – fyzická alebo právnická osoba, ktorá prevádzkuje ubytovacie zariadenie poskytujúce odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osobe, pričom na účely dane za ubytovanie nie je rozhodujúce, kto je vlastníkom ubytovacieho zariadenia. Povinnosti platiteľa dane sú uvedené v platnom a účinnom VZN.

Ide o tieto povinnosti platiteľa dane:

- oznamovacia povinnosť o začatí prevádzkovania ubytovacieho zariadenia poskytujúceho odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osobe v lehote uvedenej vo VZN,
- oznamovacia povinnosť o počte ubytovaných fyzických osôb mesačne alebo štvrťročne (podľa lehoty ustanovenej vo VZN),
- vedenie preukaznej evidencie ubytovaných daňovníkov podľa rozsahu a spôsobu ustanoveného vo VZN,
- od každej odplatne ubytovanej osoby vybrať daň podľa spôsobu ustanoveného vo VZN,
- každej ubytovanej osobe vydať potvrdenie o zaplatení dane, náležitosti potvrdenia o zaplatení dane obec ustanovuje vo VZN,
- odvieť daň obci v lehote a spôsobom ustanovenými vo VZN.

Čo má obec ustanoviť vo VZN k dani za ubytovanie?

- **náležitosti oznamovacej povinnosti**, napr. obec si ako prílohu VZN schváli tlačivo „Oznamovacia povinnosť prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia“, v ktorom budú uvedené identifikačné údaje prevádzkovateľa, adresa ubytovacieho zariadenia, ubytovacia kapacita zariadenia, dátum odkedy sa FO poskytuje odplatné prechodné ubytovanie a pod.,

- **lehotu** (napr. 30 dní od začatia poskytovania odplatného prechodného ubytovania FO), v ktorej si má prevádzkovateľ splniť oznamovaciu povinnosť o začatí poskytovania odplatného prechodného ubytovania,

- **rozsah a spôsob preukaznej evidencie**, t. j. v akej podobe (v listinnej alebo elektronickej) má byť vedená kniha ubytovaných hostí, aké údaje o ubytovaných hostoch majú byť evidované, prípadne nejaké ďalšie poznámky, z ktorých by mala obec ako správca tejto dane zistiť napr. aj koľkých ubytovaných sa týkali úľavy na dani za ubytovanie (za predpokladu, že si obec úľavy ustanovila VZN),

- **spôsob vyberania dane** – v hotovosti alebo bezhotovostne,

- **náležitosti potvrdenia o zaplatení dane**, t. j. ako má vyzerať potvrdenie o zaplatení dane za ubytovanie, napr. dátum pobytu, miesto pobytu, či je to samostatné potvrdenie alebo môže tvoriť súčasť celkovej platby za pobyt,

- **lehotu a spôsob odvodu dane** – termín, dokiaľ má prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia odvieť vybranú daň za ubytovanie (napr. do 15 dní nasledujúceho kalendárneho mesiaca) a akým spôsobom (bezhotovostne alebo v hotovosti alebo poštovým poukazom).

Ubytovanie cez digitálne platformy

Digitálne platformy jednoznačne sprostredkujú poskytovanie odplatného prechodného typu ubytovania, čo je podporené aj doplnkovými službami k samotnej službe prenocovania – napr. upratovanie, výmenu posteľnej bielizne, osušky a iné doplnkové vybavenie, občerstvenie a pod. V zmysle vyššie uvedeného je daňovníkom vždy fyzická osoba, ktorá sa odplatne prechodne ubytuje a platiteľom dane je prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia, ktorý poskytuje ubytovacie služby cez digitálnu platformu, pričom môže ísť aj o fyzickú alebo právnickú osobu vo vlastnej alebo cudzej nehnuteľnosti. Vzťahujú sa na neho teda všetky povinnosti vyplývajúce z VZN podobne ako na iných prevádzkovateľov ubytovacích zariadení.

V prípade, že si prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia ako platiteľ tejto dane nespĺni povinnosti vyplývajúce z VZN, obec ako správca dane ho vyzve na jeho spínenie v primeranej lehote, nie kratšej ako 15 dní. Ak aj napriek tomu prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia nereaguje na výzvu správcu dane a nespĺni si povinnosti dané VZN, dopúšťa sa ako daňový subjekt správneho deliktu a obec mu uloží sankciu podľa daňového poriadku (pokutu za nespĺnenie si niektorej z povinností nepenažnej povahy). Ďalšou z možností obce je využiť ustanovenie § 44 a nasl. daňového poriadku, t. j. vykonať u daňového subjektu daňovú kontrolu. Finančné riaditeľstvo SR je momentálne v procese identifikácie platiteľov dane, ktoré poskytujú ubytovacie služby cez digitálne platformy. Po ukončení tohto procesu bude FR SR iniciovať nastavenie vzájomnej spolupráce s obcami v prípadoch, ak obec nevie zistiť prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia cez digitálnu platformu.